

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. dokumentit: 21.5.1-2011-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT VJETORE FINANCIARE TË MINISTRISË SË
KULTURËS, RINISË DHE SPORTIT PËR VITIN E
PËRFUNDUAR ME 31 DHJETOR 2011

Prishtinë, Qershor 2012

TABELA E PËRMBAJTJES

Lista e shkurtesave.....	4
Përmbledhje e përgjithshme	5
1 Hyrje.....	7
2 Opinioni i auditimit	8
3 Gjendja e rekomandimeve të vitit të kaluar	8
4 Rezultati financiar në krahasim me buxhetin e aprovuar	9
5 Pasqyrat vjetore financiare – Pajtueshmëria me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit.....	11
6 Menaxhimi financiar.....	11
6.1 Të hyrat (duke përfshirë ato vetjake).....	11
6.2 Shpenzimet.....	12
6.3 Pasuritë	21
6.4 Trajtimi i borxheve	21
6.5 Raportimi aktual dhe afatet kohore për procesin e përgjithshëm buxhetor	22
7 Kontrolli menaxherial.....	23
7.1 Sistemet e kontrollit të brendshëm	23
7.2 Sistemi i auditimit të brendshëm	24
8 Një konkluzion i përgjithshëm mbi menaxhmentin e MKRS-së.....	25
Shtojca I. Llojet e ndryshme të Opinioneve të Auditimit.....	27
Shtojca II: Rekomandimet e vitit të mëhershëm	29

Lista e shkurtesave

AP	Auditori i Përgjithshëm
DTK	Departamenti i Trashëgimisë Kulturore
FNK	Federata Ndërkombëtare e Kontabilistëve
ISA	Institucioni Suprem i Auditimit
KBFP	Kontrolli i Brendshëm i Financave Publike
LAB	Ligji për Auditimin e Brendshëm
LMFPP	Ligji 03/L-48 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë
LPP	Ligji për Prokurimin Publik nr.03/L-241 i ndryshuar me Ligjin nr. 04/L-042 në fuqi prej 05.10.2011
MF	Ministria e Financave
MK	Muzeu i Kosovës
MKRS	Ministria e Kulturës Rinisë dhe Sporteve
NJAB	Njësia e Auditimit të Brendshëm
OE	Operatori Ekonomik
ONISA	Organizata Ndërkombëtare e Institucioneve Supreme të Auditimit (INTOSAI)
PVF	Pasqyrat Vjetore Financiare
QKK	Qendra Kinometografike e Kosovës
RVA	Raporti Vjetor i Auditimit
SIMFK	Sistemi Informativ për Menaxhimin e Financave të Kosovës
PIP	Programi i Investimeve të Projekteve
SNISA	Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (ISSAI)
SNK	Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit
SNKSP	Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (IPSAS)
TK	Teatri Kombëtar
UA	Udhëzim Administrativ
ZAP	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm
IMMK	Institucioni për Mbrojtjen e Monamenteve Kulturore

Përmbledhje e përgjithshme

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) ka kryer auditimin e pasqyrave vjetore financiare (PVF) të MKRS për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2011.

Auditimi ynë është kryer në pajtim me standardet ndërkombëtare të auditimit, të hartuara nga INTOSAI (ONISA) dhe ka përfshirë testimet dhe procedurat që ne menduam se ishin të nevojshme për të dhënë një opinion lidhur me pasqyrat vjetore financiare.

Sipas opinionit tonë pasqyrat vjetore financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale.*

(SNISA 400 Opinion i Pakualifikuar)

Auditimi ynë ka identifikuar dobësi në disa fusha të menaxhimit financiar, të cilat i kemi hasur edhe në auditimin e vitit 2010. Më hollësisht, ato janë përshkruar në brendi të këtij raporti. Konkluzioni ynë është që sistemi i kontrollit të brendshëm i MKRS-së duhet të rishikohet dhe të zbatohet si duhet.

Dobësitë e identifikuara duhet të adresohen në mënyrë që të përmirësohet performanca e entitetit tuaj.

Nga këndvështrimi strategjik, rekomandojmë Ministrin e MKRS-së që të siguroj:

- Planifikim buxhetor duke përfshirë gjithë menaxherët e ministrisë dhe rastin e hartimit vjetor të buxhetit, të përfshijë të gjithë menaxherët e Ministrisë dhe të diskutoj nevojat prioritare të financimit të ministrisë;
- Marredheniet në mes të MKRS dhe institucioneve përkrahëse janë qartësuar në bazë të kornizes ligjore;
- Të nxjerrë ndonjë Udhëzim Administrativ apo propozoj ndonjë rregull financiare në bazë të cilës do të përcaktohen llogaridhënia dhe transparenca në dhënien e subvencioneve; dhe
- Që të gjitha institucionet kulturore të përgatisin Raporte vjetore financiare dhe raporte operative dhe t'i dorëzohen MKRS-së.

Me qëllim që të arrihen përmirësimet në funksionimin e sistemit të menaxhimit financiar, ne ju rekomandojmë që të siguroni:

- Adresimin dhe zbatimin e të gjitha rekomandimeve të dala nga auditimi;

- Masa të shtuara të kontrolleve të brendshme lidhur me planifikimin, monitorimin dhe shfrytëzimin e buxhetit;
- Fuqizimin dhe zhvillimin e raportimit dhe llogaridhënies nga njësitë vartëse;
- Projektet për investime kapitale janë përcjellur dhe raportuar mbi gjendjen e saktë për punët dhe shërbimet e përfunduara, dhe që pagesat janë bërë mbi bazën e tyre;
- Fuqizimin e mekanizmave të kontrollit mbi menaxhimin e proceseve lidhur me subvencionet dhe transferet, që nga implementimi deri tek përmbyllja e projekteve;
- Verifikimin e pagesave me rastin e çertifikimit të tyre, duke u bazuar në rregullat përkatëse;
- Vendosjen e kontrolleve të duhura në lidhje me menaxhimin e obligimeve të papaguara dhe shpalosjen e drejtë të tyre; dhe
- Fuqizimin e mëtejshëm të rolit të Auditimit të Brendshëm.

Menaxhmentit të MKRS i është dhënë mundësia për të dhënë komente mbi draftin e këtij raporti.

Menaxhmenti i MKRS i ka pranuar të gjeturat dhe konkluzionet tona të paraqitura në raportin e auditimit mbi Pasqyrat Vjetore Financiare për vitin 2011 dhe është zotuar që do të bëjë përpjekje për t'i adresuar të gjitha rekomandimet e dhëna.

1 Hyrje

Ky auditim ka të bëjë me pasqyrat vjetore financiare të MKRS-së për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2011.

Është përgjegjësi e MKRS-së të përgatisë pasqyrat vjetore financiare sipas kërkesave të Rregullës Financiare nr. 07/2011 dhe në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNSKP) për “Raportimin financiar në bazë të kontabilitetit të parasë së gatshme”.

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm është përgjegjëse për kryerjen e auditimeve vjetore të rregullsisë për MKRS.

Auditimi i rregullsisë përkufizohet si një verifikim i kontabilitetit financiar, duke përfshirë ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e mendimeve:

- Nëse pasqyrat financiare japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Me qëllim të përmbushjes së përgjegjësiave tona për auditimin e MKRS-së, ne kemi ndërmarrë aktivitetet si në vijim:

- Kemi analizuar pasqyrat vjetore financiare të MKRS-së në raport me buxhetin e miratuar për vitin 2011;
- Kemi përcaktuar nëse pasqyrat vjetore financiare të MKRS-së janë përgatitur në pajtim me SNSKP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” dhe Rregullës Financiare nr.07/2011;
- Kemi përcaktuar nivelet e materialitetit të të hyrave dhe shpenzimeve, si prag për përcaktimin e llojit të opinionit që duhet dhënë mbi pasqyrat financiare;
- Kemi zbatuar një kombinim të mostrimit sipas gjykimit dhe sipas rastit, në përzgjedhjen e transaksioneve për testim;
- Kemi kryer teste substanciale gjithëpërfshirëse mbi transaksionet financiare;

- Jemi mbështetur në një lloj kombinimi të intervistave, rishikimeve analitike, rishikimin e dokumenteve dhe verifikimin fizik për të vlerësuar vlefshmërinë dhe rregullsinë e transaksioneve financiare; dhe
- Kemi vlerësuar cilësinë e punës së Njësisë së Auditimit të Brendshëm në MKRS.

Në këtë raport ne përmbledhim auditimin e këtij viti dhe japim një opinion formal mbi Pasqyrat Vjetore Financiare 2011.

Lidhur me opinionin tonë të auditimit për pasqyrat vjetore financiare të MKRS-së, standardet ndërkombëtare të auditimit përcaktojnë kriteret specifike të cilat rregullojnë llojin e opinionit që mund të jepet.

Këto janë të përcaktuara më gjerësisht në Shtojcën 1.

2 Opinioni i auditimit

Sipas opinionit tonë pasqyrat vjetore financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

(SNISA 400 Opinion i Pakualifikuar)

3 Gjendja e rekomandimeve të vitit të kaluar

MKRS-së i është dhënë një *Opinion i pakualifikuar* për Pasqyrat Vjetore Financiare të vitit 2010.

Në raportin tonë të auditimit për vitin 2010, janë dhënë 9 (nëntë) rekomandime kryesore. Ministria ka përgatitur një Plan Veprimi, duke theksuar që të gjitha rekomandimet duhet të adresohen.

Deri në fund të auditimit tonë, rekomandimi ynë për menaxhimin lidhur me të hyrat vetjake dhe harmonizimi i shërbimeve me kontraktorët është adresuar plotësisht. Mbyllja e avanceve, paraqitja e detyrimeve në PVF dhe disa çështje tek raportimi dhe kontrolli i brendshëm janë adresuar pjesërisht. Mirëpo, fushat ku rekomandimet ende nuk janë adresuar janë paraqitur në vijim si: çështjet lidhur me planifikimin buxhetor, shpenzimet e karburanteve, si dhe adresimi i rekomandimeve të auditorit të brendshëm.

Progresi i bërë nga ministria është në nivel relativisht të ultë. Ne shprehim shqetësimin tonë për nivelin e adresimit të disa rekomandimeve tona.

Për më shumë informata lidhur me statusin e rekomandimeve të vitit të kaluar, shihni Shtojcën II.

4 Rezultati financiar në krahasim me buxhetin e aprovuar

Analiza e Rezultatit në Pasqyrat Vjetore Financiare kundrejt Buxhetit të Aprovuar tregon:

Tabela 1: Burimet e fondeve Buxhetore - aktuali ndaj buxhetit (në €)

Burimet e fondeve	Buxheti Fillestar	Buxheti Final ¹	Shpenzimet 2011	Shpenzimet 2010
I. Gjithsej pranimet/fondet	13,099,388	13,336,022	10,555,168	11,707,319
Granti i Qeverisë - buxheti	13,099,388	12,981,138	10,359,445	11,430,969
Të bartura nga viti i kaluar ²		4,062	4,060	18,285
Të hyrat vetjake ³		21,759	18,458	17,184
Donacionet e jashtme		329,063	173,205	240,881

Buxheti final duke përfshirë donacionet për vitin 2011 ka qenë 13,336,022€. Nga kjo shumë, janë shpenzuar 10,555,168€ apo 79%. Krahasuar me vitin 2010 niveli i shpenzimit është më i ulët rreth 11 %.

Tabela 2: Shpenzimi i fondeve sipas kategorive ekonomike - aktuali ndaj buxhetit (në €)

Shpenzimet buxhetore	Buxheti Fillestar	Buxheti Final	Shpenzimet 2011	Shpenzimet 2010
II. Gjithsej shpenzimet	13,099,388	13,336,022	10,555,168	11,707,319
Paga dhe Mëditje	2,367,963	2,161,413	1,480,250	1,001,719
Mallra dhe shërbime	502,852	864,465	726,342	795,237
Shpenzimet komunale	263,357	263,799	188,454	169,404
Subvencionet dhe transferet	3,238,792	4,059,921	3,998,489	4,824,557
Investimet Kapitale	6,726,424	5,986,424	4,161,633	4,916,402

¹ Buxheti Final- buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur më pas nga Ministria e Financave.

² Të hyrat vetjake të MKRS-së të pa shpenzuara në vitin e kaluar dhe të bartura në vitin aktual.

³ Pjesa e të hyrave vetjake të mbledhura nga MKRS që është përdorur për vet financimin e buxhetit

Gjatë vitit 2011, buxheti i MKRS-së ka pasur disa ndryshime. Me vendim të qeverisë nr.04/26 nuk janë alokuar nga linja e mallrave dhe shërbimeve shuma prej 30,170€ si dhe nga linja e kapitaleve shuma prej 1,770,000€. Po ashtu, me vendimin nr.25/53, është bërë reduktimi i kapitaleve në vlerë prej 160,000€, ndërsa vlera prej 18,900€ nga fondi i rezervave të MF, është ndarë për subvencionimin e projektit filmik "Kthimi".

Në kategorinë e investime kapitale ka një shpërputhje më të lartë sa i përket planifikimit dhe shpenzimit. 70% e buxhetit të planifikuar për investime kapitale nuk ishte shpenzuar. Krahasuar me vitin e kaluar, shkalla e shpenzimit të buxhetit është për 11% më e ulët.

Në kuadër të shpenzimeve kapitale janë të përfshira edhe pagesat e projekteve tjera kapitale që janë në vazhdim (2008-2011).

Prioritetet në sistemin e PIP-it kanë ndryshuar gjatë vitit. Me vendimin e Qeverisë Fondet janë ridestinuuar.

Konkluzioni

Planifikimi i buxhetit dhe menaxhimi i projekteve kapitale kërkojnë përmirësime thelbësore në realizimin e politikave të përgjithshme buxhetore. Buxheti i mjeteve për projekte kapitale ka mbetur i pa shpenzuar prej 30%. Kjo shpërputhje është një tregues se MKRS, përkundër rekomandimit të dhënë vitin e kaluar për planifikim dhe analiza më të hollësishme të fondeve buxhetore, nuk kishte ndërmarrë veprime të përshtatshme që do të balanconin nevojat reale për fondet me shkallën e ekzekutimit të projekteve.

Rekomandimi 1

Rekomandojmë Ministrin e MKRS që të siguroj:

- Se mbajtësit e buxheteve janë aktiv në planifikimin buxhetor, duke ofruar analiza të hollësishme dhe informata reale e të mjaftueshme për buxhetin; dhe
- Bëhen analiza të kohëpaskohshme mbi ecuritë buxhetore dhe merren veprime për të realizuar parametrat e planit vjetor.

5 Pasqyrat vjetore financiare – Pajtueshmëria me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit

Pasqyrat Financiare të MKRS-së për vitin e përfunduar me 31 Dhjetor 2011, ishin përgatitur dhe dorëzuar kryesisht në pajtim me kërkesat mbi raportimin e jashtëm.

Bazuar në kërkesat e LMFP nr. 03/L-048 dhe Rregullës Financiare nr.07/2011 kemi identifikuar se:

- Pasqyrat vjetore Financiare janë nënshkruar nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe Zyrtari Kryesor Financiar;
- Pasqyrat Vjetore Financiare janë nënshkruar brenda kornizës kohore me datën 29/01/2012 dhe janë dorëzuar në MF;
- Pasqyrat Vjetore Financiare janë dorëzuar në gjuhën shqipe dhe serbe;
- Informatat për pasuritë fikse, për të pagueshmet, të arkëtueshmetë dhe detyrimet kontingjente janë shpalosur si duhet dhe në mënyrë të saktë; dhe
- Janë shpalosur pagesat nga pala e tretë dhe informatat shtesë.

6 Menaxhimi financiar

6.1 Të hyrat (duke përfshirë ato vetjake)

Të hyrat vetjake të MKRS-së për vitin 2011 duke përfshirë edhe ato të bartura nga viti 2010 ishin në vlerë prej 25,821€. Të hyrat vetjake në MKRS janë të raportuara ndërlidhen me aktivitetet e Teatrit Kombëtar dhe në Institucionin për Mbrojtjen e Monumenteve në Prishtinë, Prizren dhe Pejë.

MKRS nuk e ka të rregulluar çështjen e raportimit të të hyrave nga institucionet kulturore dhe gjendja e prezantuar nuk mund të merret si e plotë dhe e saktë, ngase këtu kemi të bëjmë vetëm me raportet e tri institucioneve.

Të hyrat e qirasë nga shfrytëzimi i hapësirave të Teatrit Kombëtar

Në hapësirën e Teatrit Kombëtar operon byfeja e cila është nën administrimin privat. Ne nuk kemi siguruar ndonjë deshmi se ekziston ndonjë marrëveshje në mes të TK dhe shfrytëzuesit në fjalë.

Për më tepër sallat e TK-së shfrytëzohen edhe lidhur me aktivitete tjera jashtë veprimtarisë së TK-së. Aspektet tjera financiare nuk janë sqaruar si duhet. Nga ky shërbim TK ka krijuar të hyra në vlerë 997€.

Konkluzioni

MKRS nuk ka kontrolle të mjaftueshme mbi të hyrat nga institucionet e subordinuara të MKRS. Një situatë e tillë është trashëguar për vite me radhë dhe nuk janë bërë përpjekje të mjaftueshme për të vendosur kontrolle në këtë fushë. MKRS nuk posedon informacione të mjaftueshme se cilat janë të hyrat e mbledhura nga këto institucione dhe si menaxhohen ato.

Rekomandimi 2

Rekomandojmë Ministrin e MKRS-së që të siguroj:

- Se MKRS do të studioj në thellësi gjendjen në të gjitha institucionet kulturore që veprojnë nën autoritetin e saj, do të analizoj të hyrat që krijojnë ato dhe do të nxjerrë një Udhëzim administrativ apo rregullorë që do të specifikonte qartë mënyrën e menaxhimit të këtyre të hyrave; dhe
- Të gjitha hapësirat publike që shfrytëzohen për nevoja biznesi në kuadër të këtyre institucioneve, do të jepen në shfrytëzim vetëm përmes kontratave.

6.2 Shpenzimet

6.2.1 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Buxheti final për paga dhe mëditje ishte 2,161,413€, ndërsa janë shpenzuar 1,480,230€ apo 68%. Niveli i ulët i shpenzimit nuk ka pasur ndikim në kategoritë tjera ekonomike të buxhetit të MKRS-së.

Përqindja e ulët e realizimit të mjeteve për Paga dhe Mëditje ishte shkak për punëtorët me kontratë mbi vepër, kanë hyrë në listën e rregullt të pagave nga muaji korrik 2011. Me planin buxhetor ishte paraparë nga muaji janar.

Numri i të punësuarve të rregullt në MKRS sipas Payrollit në fund të periudhës 2011 ishte 466 ndërsa me ligjin e buxhetit janë lejuar 554 punëtorë të rregullt.

MKRS ka bërë përpjekje dhe është në proces trajtimit të të gjithë punëtorëve me kontratë për shërbime të veçanta (që janë punëtorë me punë të rregullt) që t'i fusë në listën e pagave të rregullta (Payroll). E gjithë kjo bazohet në vendimin e Kryeministrit që parasheh legalizimin e vendeve të punës me automatizëm në afat prej 30 ditësh për të

gjithë punonjësit përfshirë ata krijues, jo krijues dhe performues të kulturës dhe punonjëseve profesional të Trashigimisë kulturore.

Megjithatë, është vërejtur se numri i të punëtorëve me kontrata për shërbime të veçanta ka vazhduar për 17 punëtorë të administratës në MKRS-së dhe në njësitë vartëse të saj.

Konkluzioni

Rritja e numrit të punëtorëve me kontratë mbi shërbimet e veçanta duhet të jetë për punë specifike, dhe jo për punë të rregullta brenda ministrisë. Mundësit buxhetore për vitin 2011 lejojnë futjen e punëtorëve me kontrata për shërbime të veçantea në listën e rregullt të pagave.

Rekomandimi 3

Rekomandojmë Ministrin e MKRS-së që të siguroj:

- Legalizimin e vendeve të punës për të gjithë punonjësit në listë për të cilët është ndarë buxheti vjetor; dhe
- Ndërprerjen e aplikimit të kontratave mbi vepër apo marrëveshjeve të veçanta për punët që nuk janë të natyrës specifike dhe të domosdoshme.

6.2.2 Prokurimi

Shuma prej 6,726,424€ ishte buxhetuar për investime kapitale, duke përfshirë edhe projektet e bartura nga viti 2010 në vlerë prej 5,436,424€.

MKRS, ka në funksion zyrën e prokurimit përmes së cilës duhet të procedohen të gjitha blerjet përmes procedurave të prokurimit, përfshirë këtu edhe nevojat e institucioneve vartëse të saj.

MKRS, gjatë vitit 2011 kishte zhvilluar gjithsej 85 prokurime, me vlerë prej 1,474,950€.

Ne kemi bërë testimin e 8 lëndëve lidhur me zhvillimin e procedurave të prokurimit në vlerë prej 1,114,376€ apo 17%. Për më tepër, kemi testuar 20 mostra që kanë të bëjnë me pagesat lidhur me shërbimet dhe punët e kontraktuara në vlerë prej 1,233,716€ apo 18%.

Vonesat në realizimin e projekteve

Projektet afatgjata për ndërtimin e Palestrave Sportive në Malishevë, Shtime dhe Obiliq që kanë filluar në vitin 2008 nuk kanë përfunduar sipas kontratës deri në fund të vitit 2011. Një ndër shkaqet, por jo edhe kryesori, është edhe aprovimi me vonesë i Buxhetit për vitin 2011.

Pagesat e realizuara pa raporte të punëve të ekzekutuara

MKRS ka nënshkruar me OE kontratën e punës “Shtrimin e granitit në hapësirat e Muzeut të Kosovës” në vlerë 182,516€ në muajin dhjetor 2011. Deri në fund të vitit janë realizuar gjithësj tri pagesa në shumë totale 178,384€, çka do të thotë se 98% e obligimit ndaj OE është realizuar. Me rastin e testimin të këtyre pagesave, ne kemi vërejtur se edhe gjatë kohës së auditimit, punimet në këtë projekt nuk kanë qenë të përfunduara.

Pas dorëzimit të Draftit dhe diskutimit të gjetjeve të raportit, me datën 18.06.2012, nga Menaxhmenti i MKRS-së kemi pranuar raportin mbi progresin e punimeve. Sipas këtij raporti punimet kanë filluar më datë 21.12.2011 dhe deri më tani 90% e punimeve janë përfunduar.

Blerjet përmes prokurimit pa zyrtar të autorizuar

Sfida e menaxhimit të mjeteve dhënë institucioneve të kulturës është shprehur edhe tek procedimi i blerjeve përmes prokurimit. Ne kemi analizuar këtë çështje e cila ende nuk është trajtuar në nivelin e raportimit dhe llogaridhënies.

IMMK - Prizren ka zhvilluar procedura prokurimi me koutim çmimesh në dy raste. Rasti i parë ka qenë renovimi i kulmit të shtëpisë së vjetër në Prizren në vlerë 6,064€ dhe rasti i dytë mirëmbajtja e pajisjeve të ekspoziteve në vlerë 2,250€. IMMK nuk ka zyrtar të autorizuar për zhvillimin e procedurave të prokurimit.

Po ashtu, edhe tek MK është lidhur kontrata me OE, për dekorimin e parkut arkeologjik, në vlerë prej 4,650€. Procedurat e prokurimit janë zhvilluar nga vetë MK duke u përcjellur me disa mangësi.

Konkluzioni

Institucionet vartëse, kanë zhvilluar procedurat e prokurimit jashtë zyrës qendrore të prokurimit në MKRS. Proceset prokuroese të ndërmarra jashtë kësaj zyre kanë shkaktuar mangësi në procesin e blerjes.

Mungesa e raporteve të punëve të kryera nuk siguron se OE ka përfunduar punën sipas specifikave të parapara. Procedimi i pagesave pa mbështetje të raporteve të punës nuk jepë siguri se punët kanë përfunduar dhe se aprovimi i pagesave është i drejtë.

Përveq kësaj, pagesat në avanc pa raportet e paraqitura ose me kualitet të ulët të pranimit nuk përshtaten me praktikën më të mira të shpenzimit të fondeve publike. Këto e shtrembërojnë kualitetin e informatave dhe planifikimin.

Menaxhmenti kishte marrë zotime të forta nga kontraktorët se punimet do të kryheshin. Pagesa avans në fakt është subvencion i dhënë OE e që nuk është në pajtim me kontratën. Kjo qasje nuk është në pajtim me praktikat e mira për trajtimin e mjeteve buxhetore, janë në kundërshtim me kornizën ligjore.

Përveç kësaj, konsiderohet se objektiv primar ishte shpenzimi i buxhetit për vitin 2011.

Zhvillimi i procedurave të prokurimit pa zyrtar përgjegjës të prokurimit, krijon paqartësi dhe mungesë të transparencës me rastin e përcaktimit të ofertës më të përgjegjshme.

Rekomandimi 4

Rekomandojmë Ministrin e MKRS-së të siguroj:

- Se mbikëqyrësi i projekteve për investime kapitale ka përcjellë dhe raportuar gjendjen e saktë për punët e përfunduara, dhe që pagesat janë bërë mbi bazën e punëve të përfunduara;
- Se Realizimi i projekteve afatgjate përfundojnë brenda afateve të përcaktuara;
- Pagesat janë bërë vetëm në pajtim me kontratën dhe punët e përfunduara; dhe
- Blerjet përmes procedurave të prokurimit të zhvillohen nga zyrtarët përgjegjës të zyrës së prokurimit.

6.2.3 Blerjet tjera

Blerjet tjera përfshijnë të gjitha pagesat që kanë të bëjnë me mallra dhe shërbime, por që nuk janë realizuar përmes procedurave të prokurimit.

Ne kemi testuar 78 mostra në vlerë prej 206,876€ apo 23% që kishin të bëjnë me këtë lloj shpenzimi. Dobësitë kryesore që janë vërejtur janë:

Mangësi gjatë pranim/dorëzimit të mallrave

Tek furnizimi me mobilje të MKRS-së si dhe institucioneve vartëse në vlerë 9,488€, kemi hasur në mangësi gjatë shpërndarjes së inventarit nga zyrtari përgjegjës. Specifikacionet e kërkesave për furnizim nuk përputhen me raportet e pranim-dorëzimit të mallit.

Për kundër rekomandimit të vitit të kaluar për monitorimin dhe shpërndarjen e furnizimeve, proceset nuk janë forcuar.

Mospërfillja e procedurave për shfrytëzim të automjeteve zyrtare

MKRS menaxhon 27 automjete zyrtare, nga të cilat 16 automjete janë në përdorim të MKRS dhe 11 janë në përdorim të institucioneve të vartëse. Shpenzimet për derivate në

vitin 2011 ishin në vlerë prej 97,380€, ku janë të përfshira edhe pagesat për obligimet e mbetura nga viti 2010 prej 28,177€.

Nga tri mostra të testuara me vlerë prej 28,406€, janë vërejtur që jo gjithëherë shfrytëzimet e veturave janë arsyetuar me raporte udhëtimi.

MKRS nuk posedon dëshmi të fletudhëtimeve për shumicën e automjeteve zyrtare, në të cilat duhet të evidentohen kilometrat e kaluara, datat e udhëtimit dhe arsyen e udhëtimit. Vetëm gjashtë vetura të MKRS-së posedojnë fletudhëtimet gjysmë të kompletuara.

Riparimi i automjeteve

Gjate vitit 2011 pagesat e realizuara për riparim të automjeteve ishin 43,923€, nga të cilat janë testuar 5 mostra në vlerë prej 23,114€.

Në disa pozicione të riparimeve janë vërejtur jo përputhshmëri mes faturave të lëshuara nga OE dhe pozicioneve të njëjta të specifikuara me kontratë. Disa pozicione të faturuara nuk janë në specifikacionin teknik të kontratës si dhe në disa pozicione ka dallim mes çmimeve të faturuara dhe atyre të kontraktuara. Edhe pse këto dallime nuk janë materiale, mungesa e kontrollit në këtë situatë mund të shkaktojë rritje tjera të pagesave jashtë kontraktuese.

Shpenzimet për udhëtime zyrtare jashtë vendit

MKRS ka krijuar shpenzime zyrtare jashtë vendit në vlerë 110,375€. Për qëllime ekzaminimi janë përzgjedhë 16 mostra në total 29,665€. Procedurat për shpenzimet e udhëtimeve zyrtare të MKRS dhe institucioneve vartëse nuk janë të përcjellura me kërkesa sipas rregullave përkatëse. Shpenzimet e udhëtimeve nuk ishin të kompletuara me ftesa për pjesëmarrje dhe agjendat e vizitës. Ndërsa raportet e pranimit të shpenzimeve zyrtare nuk nënshkruhen nga personat që kanë qenë në udhëtime zyrtare.

Shpenzimet e telefonisë fikse

Shpenzimet për përdorimin e telefonisë fikse për vitin 2011 në MKRS dhe institucionet vartëse arrijnë shumën 39,698€. Këtu përfshihen edhe pagesat për obligimet e papaguara nga viti 2010. Është konstatuar që limitet e shpenzimeve mujore të telefonit fiks nuk përfillen sipas udhëzimit administrativ nr. 04/2008. Një tejkallim i limiteve ishte prej 5,001€. Në MKRS mungonte regjistri që tregon gjendjen e limiteve për qdo zyrtar për shpenzimet e telefonisë fikse.

Furnizim me veshmbathje

Gjatë vitit 2011, MKRS ka furnizuar vozitësit e kabinetit të Ministrisë me veshmbathje ku shuma totale ishte prej 1,385€. Sipas mostrave të testuara, nuk ekziston dëshmi për pranimin e veshmbathjeve nga përfituesit e tyre.

Shpenzimet e sigurimit të automjeteve

Shpenzimet për sigurimin e 26 automjeteve sa posedon MKRS gjatë vitit 2011 ishin në vlerë prej 6,929€. Sipas raporteve të OE për automjetet e siguruar, është vërejtur një veturë e cila nuk i përket MKRS, bazuar në targa të automjetit.

Po ashtu, në kodin ekonomik të sigurimit të veturave, MKRS ka regjistruar gabimisht sigurimin shëndetësorë të disa zyrtarëve të MKRS-së për udhëtime jashtë vendit.

Konkluzioni

Kontrolli i brendshëm në fushën e mallrave dhe shërbimeve është përcjellur me dobësi dhe mangësi të caktuara.

Mangësitë e shprehura tek menaxhimi i shpenzimeve për: karburanteve, udhëtime zyrtare, telefonisë fikse si dhe furnizimeve dhe shërbimeve tjera, tregojnë se funksioni kontrollit brendshëm dhe aspekti i raportimit në këto fusha nuk ka funksionuar si duhet.

Rekomandimi 5

Rekomandojmë Ministrin e MKRS-së të siguroj:

- Shtimin e kontrolleve në menaxhimin shpenzimeve për furnizim, duke mbajtur evidenca të qarta për pranim/dorëzimin e mallit;
- Evidentimin e të gjitha fletudhëtimeve për veturat e ministrisë;
- Me rastin e sigurimit të automjeteve, të mbikëqyren raportet e sigurimit si dhe t'iu përmbahen kodeve ekonomike sipas llojit të shpenzimeve;
- Shpenzimet e riparimit të mbulohen sipas çmimeve të kontraktuara si dhe riparimet që nuk janë të kontraktuara, të specifikohen nga komisioni për verifikim dhe monitorim të faturave për shpenzime të riparimit;
- Shtimin e kontrolleve në menaxhimin e shpenzimeve për udhëtime zyrtare dhe telefonisë fikse; dhe
- Analizimin e proceseve dhe procedurat në kuadër të fushave relevante.

6.2.4 Subvencionet dhe transferet

Buxheti final për këtë kategori ishte prej 4,059,921€. Nga kjo shumë janë shpenzuar 3,998,489€ apo 98%.

Përveç buxhetit administrativ për institucionet kulturore (Pagat dhe Mëditjet, Mallrat dhe Shërbimet, Shërbimet Komunale), MKRS ka subvencionuar projekte me qëllim të zhvillimit/forcimit të kulturës, trashëgimisë kulturore dhe sportin.

Ne, më 23 shtator 2010, me përfaqësues të Qeverisë kemi diskutuar përgjegjësitë dhe linjat e pa qarta të llogaridhënies ndërmjet ministrisë dhe institucioneve kulturore. Një çështje në veçanti shqetësuese është jo konsistenca në kornizën ligjore rreth institucioneve.

Financimi i projekteve përmes subvencioneve në të shumtën e projekteve bëhet në formën e dhënies së avanceve. Mbyllja e avanceve për projektet e subvencionuara sipas marrëveshjeve (kontratës) të brendshme të ministrisë, duhet të bëhet pas përfundimit të projekteve.

Megjithatë, arsyetimi i mjeteve (mbyllja e avanceve) ka një progres relativisht të ulët. Sipas PVF, avancet e pa mbyllura deri në fund të vitit 2011 ishin prej 1,302,611€.

Ne kemi analizuar formën e kërkesave të raportimit nga përfituesit (institucionet vartëse) e subvencioneve për MKRS. Mënyra se si janë përmbushur këto raportime forcon pikëpamjen tonë se nevojitet një ri-shqyrtim i tyre.

Mangësit që janë identifikuar lidhur me shfrytëzimin e subvencioneve ishin:

Transferi i mjeteve për projektet që nuk kanë filluar

Është vërejtur transferi i mjeteve në vlerë prej 50,000€ në llogari të TK-së për renovimin e objektit të Teatrit Kombëtar, para se të zhvillohen procedurat e prokurimit. Ky transfer ka ndodhur me nënshkrimin e Memorandumit të Mirëkuptimit në mes të MKRS-së dhe TK-së.

Gjithashtu, në fund të vitit 2011 janë transferuar mjete në vlerë totale prej 281,562€ në llogari të QKK-së. Këto mjete janë për mbështetjen e projekteve filmike të QKK-së për të cilat ende nuk kanë filluar xhirimet. Sipas marrëveshjes mjetet duhej transferuar në bazë të realizimit të gjirimeve lidhur me projektet.

Transferet e tilla kishin për qëllim që buxheti i MKRS-së të mos ketë suficit. Mbatja e mjeteve në llogari komerciale të institucioneve nuk ofron siguri në shfrytëzimin racional të tyre.

Pagesat nga subvencionet për shpenzimet mallra dhe shërbime

MKRS ka procesuar pagesa për shpenzimet e udhëtimit dhe akomodimit prej 17,982€. Prej tyre, 3,209€ ishte pagesa për paraqitjen e një shfaqje nga Teatri Oda dhe pagesa 500€ për një kompani turistike për shpenzime të transportit.

Janë kompensuar mëditje për udhëtime zyrtare jashtë vendit nga subvencionet prej 2,675€, me rastin e organizimit të punëtorisë nga departamenti i rinisë për planifikim dhe zhvillim.

Po ashtu, nga kjo kategori janë bërë pagesa edhe për shpenzime të marketingut prej 1,840€.

Ndër të tjerat, shpenzimet lidhur me aktivitetin për mbajtjen e manifestimit të 100 vjetorit të lindjes së “Nënë Terezë” në vlerë prej 7,600€ janë realizuar nga subvencionet. Për më tepër, këto shpenzime janë kryer për shtypjen e katalogjeve (fotografive) dhe ballinës së librave. Për këto shërbime, MKRS ka kontraktuar OE, por nuk është aplikuar blerje përmes procedurave të prokurimit.

Të gjeturat e sipërpërmendura duhet të paguhen nga kategoria mallra dhe shërbime.

Subvencionimi i përfituesve individual pa kriter dhe kushte pagese

Me rastin e manifestimit të muajit të rinisë, janë angazhuar këngëtarë dhe grupe muzikore për koncerte manifestuese që janë mbajtur në shtatë komuna të Kosovës.

Në këtë projekt ishte paraparë promovimi i grupmoshave dhe këngëtarëve të rinj.

Megjithatë, për këtë aktivitet janë kompensuar pesë këngëtar të estrades vendore, në vlerë totale prej 10,500€. Projekti ishte i parapar për promovimin e aktiviteteve për të rinjët, e cila në këtë rastë nuk ka ndodhë.

Pagesa e ish zyrtarit të lartë

Me rastin e përmbylljes së aktiviteteve për shënimin e 100 vjetorit të lindjes së Nënë Terezës, është vërejtur pagesa prej 1,650€ si kompensim për ish zyrtarin e MKRS në cilësinë e koordinatorit të projektit. Pagesa ishte e referuar sipas vendimit të ish Sekretarit të Përgjithshëm, dhe i njejt i pa arkivuar. Mirëpo në këtë vendim në asnjë pikë nuk parashihej kompensim për këtë lloj aktiviteti.

Paqartësi në trajtimin e projekteve të subvencionuara

Mënyra se si arsyetohen projektet e subvencionuara nga institucionet lë vend për përmirësim. Një shembull ishte me Institutin Arkeologjik me rastin e realizimit të projektit “Gërmime Arkeologjike në Reshtan”. Ky institut ka bërë transfer të mjeteve në

vlerë prej 20,000€ në llogari private të drejtuesit të projektit. Kjo form e transferit të mjeteve, nuk jep siguri se mjetet janë realizuar në bazë të qëllimit të dedikuar.

Cilësia e raportimit të jashtëm në Muzeun e Kosovës duhet të ndryshoj. Kërkesat më të qarta nga ana e MKRS-së do të ndihmonin në këtë.

Veprime të përmirësimit nevojiten në çështjet si më poshtë:

- Tërheqja e mjeteve nga bankomati si dhe pagesa tjera me kredit kartelë nga subvencionet e transferuara në xhirollogari të institucioneve;
- Mospërputhshmëria mes dëshmimeve dhe faturave të shpenzimeve;
- Kontratë mbi vepër për personat e angazhuar në projekte në punë kërkimore dhe hulumtuese si dhe paqartësia sa i përket statusit të tyre në institucion; dhe
- Mos dorëzimi i raporteve të rregullta mujore financiare nga përfituesit e subvencioneve dhe dështimi për të mbyllur subvencionet me rastin e përfundimit të projekteve.

Konkluzioni

MKRS nuk ka arritur të vendos dizajn dhe procese të duhura të sistemit të kontrollit. Rastet e mangësive të përshkruara më lartë, ngrisin nevojën që menaxhmenti i MKRS të ndërmer veprime pa vonesë për të përmirësuar gjendjen aktuale.

Rekomandimi 6

Rekomandojmë ministrinë e MKRS-së që të sigurojë:

- Vendosjen e përgjegjësave të qarta në raport me institucionet kulturore dhe të rishikoj kornizën ekzistuese ligjore;
- Të hartohen procedura të qarta lidhur me politikat programore për shfrytëzimin e mjeteve nga ana e institucioneve dhe departamenteve përkatëse;
- Të gjitha projektet të rishikohen dhe të monitorohen rregullisht përmes zyrtarëve të autorizuar të ministrisë për të konfirmuar rregullsinë, progresin dhe shfrytëzimin e parave publike; dhe
- Të mos praktikohet dukuria e transfereve për projektet që ende nuk janë kontraktuar dhe nuk kanë filluar të implementohen.

6.3 Pasuritë

6.3.1 Trajtimi i pasurive kapitale dhe jo-kapitale

MKRS ka formuar komisionin për regjistrimin e pasurisë, i cili kishte bërë edhe regjistrimin e pasurisë në fund të vitit.

Për vitin 2011, MKRS ka zyrtaren e pasurisë, e cila bën regjistrimet e pasurisë mbi 1000€. Këto ishin regjistruar në SIMFK dhe paraqitur në PVF.

Megjithatë, Sistemi i “E-Pasurisë” në MKRS ende nuk ka filluar të aplikohet.

Konkluzion

MKRS ka bërë përmirësime në menaxhimin e pasurisë, ka formuar komisionet për inventarizim dhe vlerësim të pasurisë.

Mosaplikimi i sistemit të “e-Pasurisë” është mangësi e paraqitjes së informatave në formë elektronike dhe mundësia e qasjes në informatat e tilla nga përdoruesit relevant është e kufizuar.

Rekomandimi 7

Rekomandojmë Ministrin e MKRS-së të sigurojë:

Aplikimin e sistemit të “e-Pasurisë” dhe përfshirjen e të gjitha informacioneve të nevojshme në sistem.

6.4 Trajtimi i borxheve

Pasqyra e obligimeve të pakryera ndaj furnitorëve në fund të vitit 2011 ishte 487,508 €. Këto obligime barten për pagesë në vitin buxhetor 2012.

Obligimet e papaguara kanë të bëjnë me shpenzimet e ndodhura për vitin 2011 e që kryesisht i përkasin kategorisë për mallra dhe shërbime. Këto obligime janë për komunal, mirëmbajtje dhe riparim të automjeteve, shërbime dhe furnizime tjera. Njëkohësisht, këtu bëjnë pjesë edhe obligime për projekte filmike, teatrore dhe aktiviteteve sportive.

Shkaqet që kanë ndikuar në mos kryerjen e këtyre obligimeve sipas shpjegimeve të ministrisë janë mungesa e mjeteve si dhe pranimi i faturave me vonesë.

Përveç obligimeve të përmendura më lartë, MKRS në PVF ka paraqitur edhe detyrimet kontingjente, obligime këto që prej viti në vit janë në ngritje. Këto detyrime kapin vlerën prej 548,728€.

Konkluzioni

Shpjegimet e menaxhmentit se obligimet nuk janë paguar për mungesë fondesh, nuk është i plotësisht qëndrueshëm. Tek Mallrat dhe shërbimet më shumë se 138,000€ dhe tek investimet kapitale mbi 1,8€ milionë kanë mbetur të pashfrytzura.

Detyrimet kontingjente janë në rritje në krahasim me vitin e kaluar. Këto detyrime janë të trashiguara që nga vitet 2007-2010.

Rekomandimi 8

Rekomandojmë Ministrin e MKRS që të siguroj:

- Qartësimin, zbatimin edhe mbikëqyrjen e vazhdueshme të të gjitha kushteve dhe kriterëve të përcaktuara me kontrata për parandalimin e kontesteve gjyqësore;
- Forcimin e kontrolleve të brendshme mbi respektimin e afateve ligjore të pagesave; dhe
- Që zyra ligjore të rishikoj ligjshmërinë e procedurave të aktiviteteve të kontraktuara si dhe kriteret bazë në rastet të cilat kanë rezultuar në obligime kontingjente.

6.5 Raportimi aktual dhe afatet kohore për procesin e përgjithshëm buxhetor

MKRS ka përmbush obligimet aktuale për raportim të jashtëm si:

- Kërkesat Buxhetore janë bërë me kohë;
- Raportet financiare janë dorëzuar çdo tremujor tek MF gjatë vitit 2011;
- Pasqyrat financiare nëntë mujore të dorëzuara me kohë;
- Draft Plani i prokurimit dhe ai përfundimtar ishte dorëzuar në Autoritetin Qendror të Prokurimit;
- Raportet mbi borxhet e pa paguara janë dorëzuar me kohë në MF; dhe
- Raport (përmbledhje) të shkurtër mbi kontrollet e brendshme, duke përfshirë atë të vetëvlerësimit.

MKRS ka miratuar një Plan Veprimi i cili i adreson rekomandimet e dhëna nga raporti i auditimit për vitin buxhetor 2010. Në të njëjtën kohë, ne kemi vërejtur se zbatimi aktual i Planit Veprues deri tani ishte i ngadalshëm.

Konkluzioni

Aktiviteti i MKRS-së është në përmbushje të kërkesave ligjore të raportimit dhe ndjekjes së procesit të përgjithshëm buxhetor.

Raporti mbi kontrollet e brendshme dhe i vetëvlerësimit nuk ishte i detajuar por vetëm një përmbledhje. Kjo situatë nuk shpreh qartë performancën e arritur të MKRS për vitin 2011.

Një raport i zgjeruar i arritjes së performancës, do të mundësonte njohjen e të arriturave dhe proceseve të zhvilluara në organizatë.

7 Kontrolli menaxherial

7.1 Sistemet e kontrollit të brendshëm

Sistemi aktual i kontrollit të brendshëm në MKRS kërkon përmirësime të ndjeshme.

Shumica e gjetjeve të raportit, janë veprime të përsëritura nga viti i kaluar, por të shfaqura në trajta tjera. Për të gjitha këto ishin dhënë nëntë (9) rekomandime specifike, prej të cilave vetëm 2 ishin adresuar plotësisht, ndërsa tjerat kishin gjetur zbatim të pjesërishtëm. Kjo tregon se menaxhmenti i MKRS-së nuk kishte gatishmëri për të ndërmarr veprime korigjuese.

Më tutje, duket se linjat e raportimit në mes institucioneve të MKRS-së nuk funksionojnë mirë. Si rezultat i kësaj, është krijuar një komunikim jo i shëndoshë mes institucioneve kulturore dhe MKRS. Ne kemi vërejtur në disa raste se edhe transaksionet nuk ishin klasifikuar, regjistruar dhe mbajtur sipas kodeve ekonomike adekuate.

Sistemet e informacionit në MKRS duhet të prodhojnë raporte financiare të përshtatshme, të sakta dhe në kohë.

Sfidë kryesore e kontrollit të brendshëm vazhdon të mbetet procesi i subvencionimit dhe transfereve. Transferet që ka bërë MKRS në llogari të MK, TK dhe QKK-së, ishin përcjellur me mangësi. Realizimi i pagesave pa raport për punët filluara dhe të përfunduara dhe pa zhvillimin e procedurave prokurimit, janë disa prej çështjeve sfiduese të cilat duhet të tërheqin vëmendjen e menaxhmentit.

Pagesat në kode të ndryshuara nga politikat programore, mbyllja jo e rregullt e avanceve, kontraktimi i projekteve pasi që përfundon projekti, pagesa të pa kompletuara për përfituesit individual, dobësit në shpenzimet e udhëtimeve zyrtare dhe përdorimit të automjeteve zyrtare, mbeten ende të pakorrigjuara.

Gjithashtu, edhe detyrimet kontingjente duhet t'iu ipet nje trajtim me serioz nga zyra ligjore për të kursyer buxhetin e MKRS-së nga pagesat përmes vendimeve gjyqësore dhe gjobot ndëshkuese.

Dobësi janë vërejtur edhe në menaxhimin e burimeve njerëzore. Këto janë të shprehura me krahasimin e pozitive me skemën organizative të ministrisë. Së pari janë angazhuar zyrtarë me kontratë mbi vepër, e mandej është bërë rekrutimi i tyre në zyrtar të rregullt, por të pa planifikuar në kodin buxhetor.

MKRS duhet të bëjë përpjekje në përmirësimin dhe vendosjen e një strukture të qartë të llogaridhënies dhe të ngris masat e përgjegjesisë në të gjitha nivelet e sistemit dhe t'i vëj në zbatim.

Raportet e vetëvlerësimit duhet të kryhen në baza të rregullta nëpër të gjitha nivelet respektive, vlerësimet e vazhdueshme duhet të kryhen nga menaxherët e operativës, kurse vlerësimet e auditimit të brendshëm duhet të adresohen me kujdes.

7.2 Sistemi i auditimit të brendshëm

MKRS ka të themeluar NjAB që menaxhohet nga Drejtori i Auditimit të Brendshëm dhe një anëtarë tjetër. NJAB ka përgatitur planin vjetor të auditimit, duke paraparë që të realizohen pesë auditime.

Auditori i brendshëm ishte fokusuar në fushën e procedurave të prokurimit, subvencioneve dhe transfereve. Deri në fund vitit 2011, janë finalizuar katër raporte të rregullta dhe një raport i cili nuk është i përfshirë me plan. Kjo më vonë është kërkuar nga menaxhmenti i MKRS-së i cili ndërlikohet me Muzeun e Kosovës.

Raporti i auditimit të brendshëm ishte viti 2010 dhe viti aktual 2011. Raportet përmbajnë të gjetura dhe rekomandime të cilat menaxhmenti duhet ti trajtoj.

MKRS ka të themeluar Komitetin e Auditimit. Ky komitet i gjatë vitit 2011 kishte mbajtur vetëm një takim. Nga procesverbali i takimit, shihet se nga menaxhmenti i MKRS është kërkuar që të zbatohet rekomandimet e nxjerra nga raportet e finalizuara për departamentet dhe fushat e caktuara.

Konkluzioni

Mungesa e planeve të veprimit për zbatimin e rekomandimeve nga NJAB, është një sinjal për mungesë gatishmërie ose neglizhenc e menaxhmentit se gabimet dhe parregullsitë eliminohen dhe korrigjohen në baza të vazhdueshme.

Në anën tjetër, është e dobishme për menaxhmentin që NJAB ta zgjeroj rrjetin e auditimit edhe tek institucionet vartëse, duke u fokusuar kryesisht tek transferet e mjeteve (subvencionet). Auditimi i institucioneve vartëse do të jepte një siguri për menaxhmentin e MKRS-së se si po menaxhohet buxheti i ndarë për institucione vartëse dhe njëherit do ta parandalonte keqpërdorimet eventuale të parasë publike.

Rekomandimi 9

Rekomandojmë Ministrinë e MKRS të siguroj:

- Fuqizimin sa më të madh të auditimit të brendshëm dhe të bëj përpjekje të vazhdueshme për zbatimin e rekomandimeve të dala nga auditimi;
- NJAB të zgjeroj auditimin në institucionet vartëse të MKRS-së; dhe
- Komiteti i Auditimit të mbaj takime më të shpeshta për përcjelljen e procesimit të rekomandimeve nga NJAB.

8 Një konkluzion i përgjithshëm mbi menaxhmentin e MKRS-së

Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se MKRS ende nuk ka arritë të konsolidoj menaxhimin financiar dhe kontrollet e përgjithshme në cilësi të mjaftueshme. Në veçanti, MKRS nuk ka arritë ta menaxhoj buxhetin e saj në mënyrën e duhur. Shkalla e ekzekutimit ishte vetëm 79%, dhe nga kjo vetëm gjatë tremujorit të fundit ishin shpenzuar 34%. Ndërsa, nga shuma totale e shpenzimeve kapitale, 62% janë ekzekutuar vetëm në tre muajt e fundit. Kontrollet mbi ecuritë buxhetore duket se janë të dobëta. Planifikimi i realizimit të projekteve kapitale mbetet fusha kryesore për përmirësim.

Dobësi vërehen edhe në përmirësimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit, përfshirë këtu edhe masat parandaluese. Arsyet për këtë janë se shumë nga dobësitë e vitit të kaluar janë paraqitur edhe këtë vit.

Fakti se rekomandimet e dhëna vitin e kaluar, janë adresuar në nivel të ulët, është treguesi më i mirë i kësaj gjendjeje. Një shqetësim i njëjtë shfaqet edhe tek mos adresimi i

çështjeve të ngritura nga auditimi i brendshëm. Lidhur me këto, menaxhmenti duhet të ketë një qëndrim më të qartë dhe më të vendosur.

Marrë parasysh subvencionet për institucionet vartëse të saj, cilësia e sistemit të informimit dhe raportimit duhet të zhvillohet më shumë dhe të jetë më funksionale. Transferet e mjeteve ndaj këtyre institucioneve duhet të jenë të bazuara në projekte sipas politikave programore. Po ashtu, duhet të forcohet edhe monitorimi.

Një ngritje e transparencës është e nevojshme në zhvillimin e procedurave të rekrutimit të stafit. Ky proces është zhvilluar në mungesë të kriterëve të kërkuara për pozitat përkatëse siç ishin përvoja e punës dhe termat tjerë të referencave.

Vëmendje e veçantë duhet ti kushtohet edhe menaxhimit të shpenzimeve, verifikimit të rregullsisë së tyre si dhe plotësisë me të gjitha informatat dhe dëshmitë e nevojshme.

Dhe në fund, problem në vete paraqet edhe raporti i institucioneve kulturore me MKRS. Këto institucione konsiderohen si Ndërmarrje autonome publike dhe statusi i tyre aktual në aspektin e menaxhimit financiar dhe llogaridhënies nuk është në linjë të plotë me LMFPF dhe është i pa qartë.

Rekomandimi i përgjithshëm

Ministri i MKRS duhet të ndërmerr veprime si në vijim:

- Me rastin e hartimit vjetor të buxhetit, të përfshijë të gjithë menaxherët e Ministrisë dhe të zhvilloj një dialog të gjërë dhe të hollësishëm mbi nevojat prioritare të financimit të ministrisë dhe ecuritë buxhetore të analizohen në baza të rregullta;
- Të nxjerrë ndonjë Udhëzim administrativ apo propozoj ndonjë rregull financiare në bazë të cilës do të përcaktohen llogaridhënia dhe transparenca në dhënieve e subvencioneve;
- Të përcaktohen objektivat dhe aktivitetet operative që do të subvencionohen; dhe
- Që të gjitha institucionet kulturore të përgatisin Raporte vjetore financiare dhe raporte operative dhe t'i dorëzohen MKRS-së.

Shtojca I. Llojet e ndryshme të Opinioneve të Auditimit

(e shkëputur nga SNISA 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. **Një opinion i pakualifikuar** jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranuar të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);

b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;

c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;

d) është një shpalesje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. **Theksi i çështjeve.** Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si: nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalesjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afektin e tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

- a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;
- b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo komplete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo
- c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. **Opinionit i Kualifikuar.** Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose me tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtimin apo edhe të paqartësive që ngrisin opinion e kualifikuar. I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. **Opinionit i Kundërt.** Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionit që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinionit i Kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. **Mohimi i Opinionit.** Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriksionit të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet mohim i opinionit. Formulimi i një opinionit të tillë e bënë të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ISA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinion në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikua

Shtojca II: Rekomandimet e vitit të mëhershëm

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të implementuara	Pjesërisht të adresuar	Të pa adresuara
Të hyrat vetanake	<p>Rekomandimi 2</p> <p>Regjistrime në baza të rregullta dhe barazime mujore për të hyrat vetjake, në mes të dhënave burimore të institucionit dhe zyrtarit të të hyrave në MKRS; dhe</p> <p>Të gjitha të hyrat e mbledhura të depozitohen në llogari bankare në baza ditore.</p>	X		
Kompenzimi (paga dhe meditje)	<p>Rekomandimi 4</p> <p>Sekretari Permanent të ndërmerr hapa të menjëhershëm për të gjetur zgjidhje të mundshme për marrëdhënien në mes të ministrisë dhe institucionet kulturore lidhur me të punësuarit e rregullt me kontrata.</p>	X		
VI. 3 Subvencionet dhe transferet	<p>Rekomandimi 5</p> <p>Se kontrolle shtesë janë vendosur për të konfirmuar shkallën e realizimit të projekteve të subvencionuara, duke siguruar raporte të qarta, dhe avanset</p>		<p>MKRS-ja ka bërë përmasime për mbylljen e avanceve për vitin 2011.</p> <p>Mirëpo procedura e transfereve për mes subvencioneve, menaxhimit dhe implementimit të projekteve të</p>	

	mbyllen brenda afateve të parapara ligjore.		subvencionuara ka vazhduar me mangësi të njeta si ne vitin e kaluar.	
4.2 Pasuritë kapitale dhe jo kapitale	Rekomandimi 6 Formimin e komisionit për inventarizimin dhe vlerësimin e pasurisë së përgjithshme; Shtimin e masave të kontrollit lidhur me mbajtjen e evidencave të qarta për praninë dorëzimin e mallit.		MKRS ka formuar komisionin për inventarizimin dhe vlerësimin e pasurisë. Mirëpo nuk janë bërë përmirësime lidhur me mbajtjen e evidencave të qarta për pranim – dorëzimin e mallit.	
VII.1 Sistemet e Kontrollit të Brendshëm	Rekomandimi 8 Që është bërë një analizë e hollësishme për implementimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në mënyrë që të identifikojë rrënjët e mangësive dhe dobësive.		MKRS-ja nga shpалosja me lart e e rekomandimeve të pa implemtuar, nënkupton se MKRS-ja duhet të organizohet dhe të ndërmari të gjitha veprimet për organizimin dhe funksionalizimin e një kontrolli të brendshëm më efektiv.	
IV. Buxheti i shpenzuar	Rekomandimi 1 Se me rastin e hartimit të buxhetit vjetor, bëhen analiza të hollësishme të aktiviteteve vjetore dhe vlerësimet e përafërta për fondet e duhura buxhetore. Alokimi i shpenzimeve bëhet sipas periodave kohore me një plan të qartë të rrjedhës së keshit; dhe Se projektet kapitale caktohen sipas prioriteteve duke iu shmangur ridestinineve të tyre.			X

2.2 Blerjet tjera	<p>Rekomandimi 3</p> <p>Menaxhimi i përdorimit dhe shpenzimit të veturave zyrtare; dhe</p> <p>Që të gjitha detyrimet ligjore të mundshme janë regjistruar saktë, dhe janë prezantuar në PVF.</p>		<p>Detyrimet kontingjente janë paraqitur në PVF.</p> <p>Derisa tek menaxhimin i shpenzimeve për vetura zyrtare nuk ka ndonjë ndryshim.</p>	
4.3 Borxhet	<p>Rekomandimi 7</p> <p>Qartësimin, zbatimin dhe mbikëqyrjen e vazhdueshme të të gjitha kushteve dhe kritereve të përcaktuara me kontrata për parandalimin e kontesteve gjyqësore; dhe</p> <p>Forcimin e kontrolleve financiare mbi respektimin e afateve ligjore të pagesave.</p>			X
VII.2 Auditimi i Brendshëm	<p>Rekomandimi 9</p> <p>Se Sekretarit të Përherëshëm i është dhënë detyra që të sigurojë se planet e veprimit janë zhvilluar për rekomandimet e auditimit dhe që implementimi i tyre është përcjellur.</p>			X